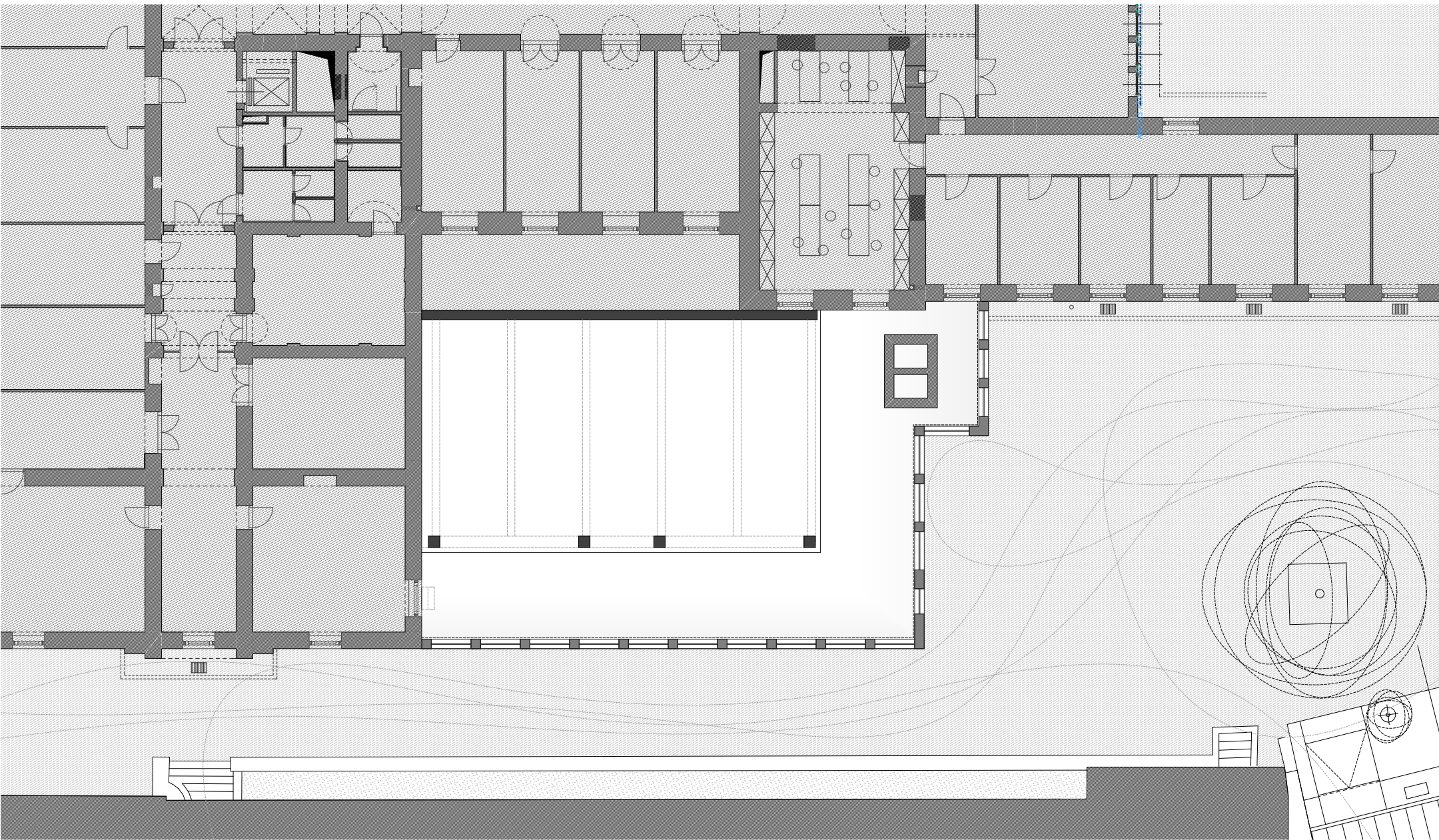
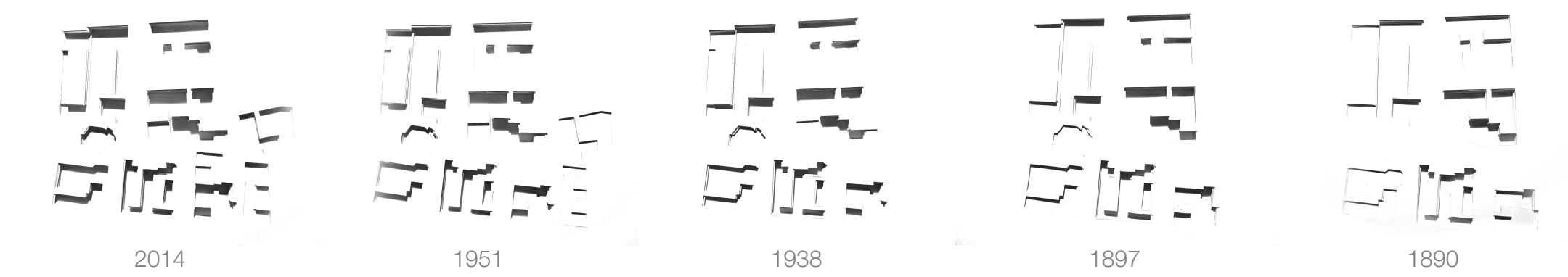

helyszínrajz, m=1:2000

alaprajz, m=1:200

metszet, m=1:200

TREFORT KERT EMLÉKMŰ PÁLYÁZAT

Kollektív, személyes, személytelen

Amikor valamire visszaemlékezünk, általában saját emlékeket, velünk történeteket idézzük meg. Egy tágabb vagy szűkebb közösség, egy társadalom emlékezetében viszont számos olyan „emlék” létezik, amellyel az egyes egyéneknek nincs, és nem is volt kapcsolata. Az emlékezőképesség az egyén sajátja, rá jellemző. Az emlékezet, az emlékezés ugyanakkor a társadalom közös ügye, egyetemleges kérdés, hogy mit nem szabad elfelejtenünk. Az emlékezés és felejtés a közösség szintjén is karöltve jár.

Az ELTE, mint kisebb társadalmi csoportosulás is lehet emlékezet közösség, ha sikerül megfogalmaznia, hogy mire szeretné tagjait emlékeztetni, vagy mit nem lenne jó elfelejteniük.

A világháborúkra, harcra, véráldozatra? Igazságtalanságra, kitaszítottságra, üldözésre? Önkényre, gyűlöletre? Veszteségre? Azokra, akik az ELTE-re jártak, járhattak volna, oktattak, oktathattak volna?

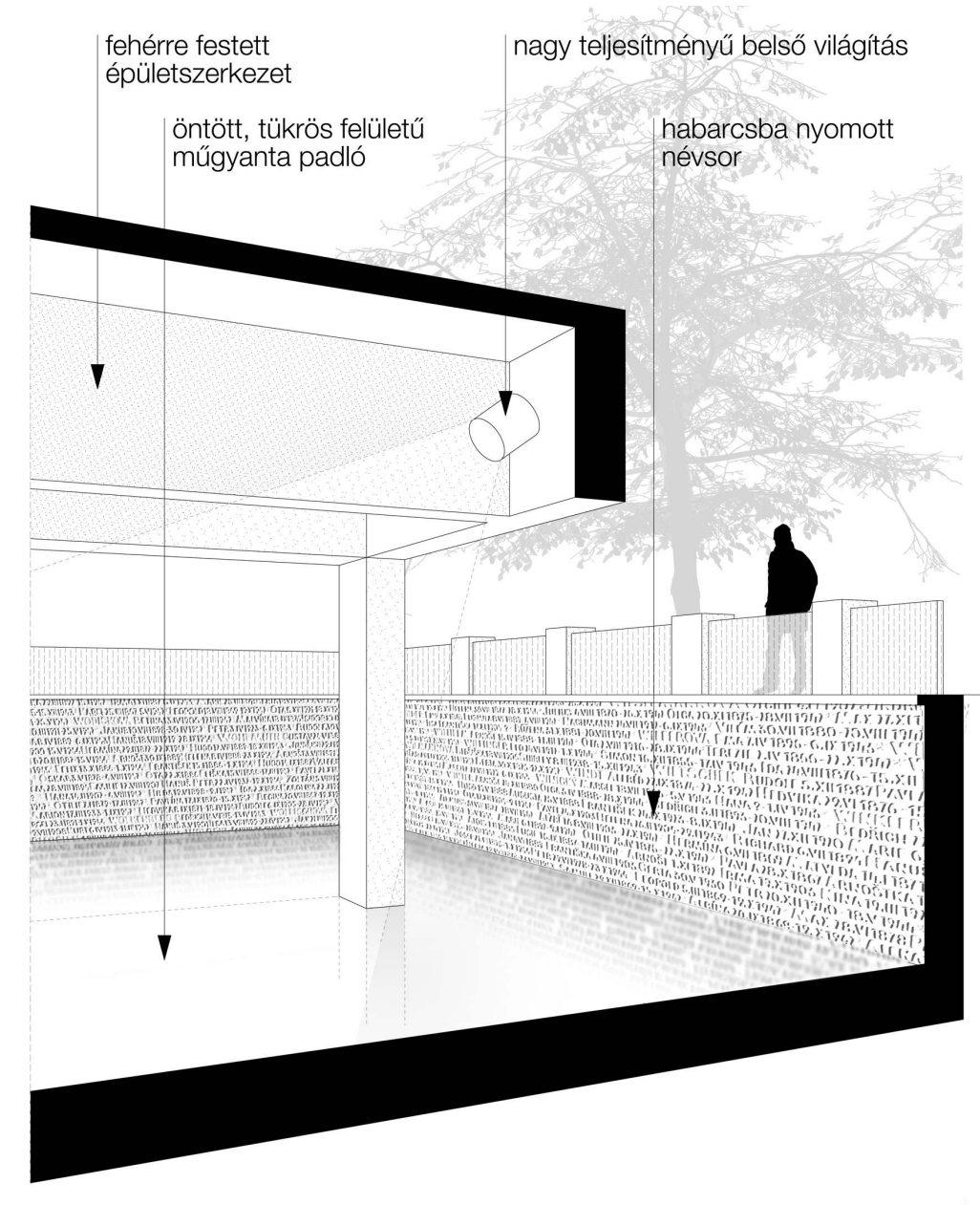
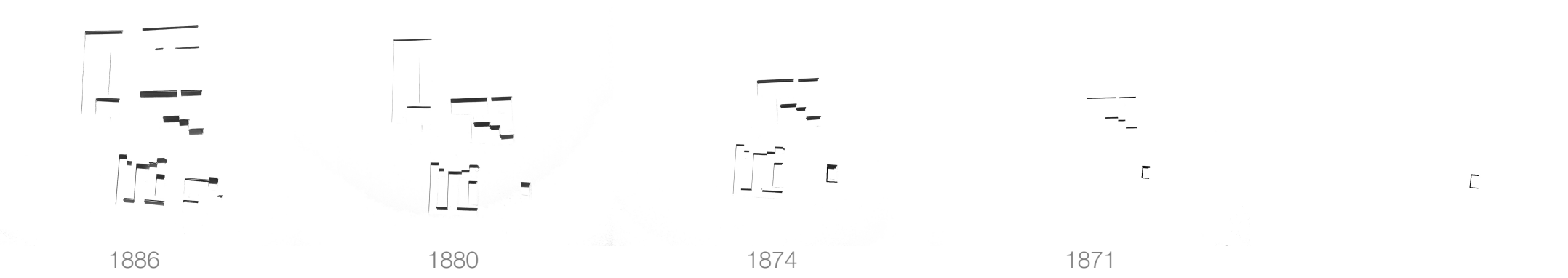
Pusztá létük és elvesztésük nem kötődik szorosan az intézményhez és az egyetemi polgársághoz, sokkal inkább szellemük, tudásuk, produktumuk, amit a mai világunkhoz hoztattak, hozzátehettek volna. Hiányuk – az egyetem társadalma számára - ebben a szellemi deficitben mutatkozik meg leginkább.

A megemlékezést személyessé próbálja tenni az a kíváncsi, hogy nevek, státuszok és helyek is kerüljenek az emlékműre. Ezzel a számunkra idegenek is valamilyen formában valóságossá válnak, de az egyenletben nem lesz kevesebb ismeretlen. Rengeteg a feltáratlan és a hiányzó, elvesztett információ. Az egyetem közösségi emlékezetét hagyományok megteremtésével, ismétlődő aktivitásokkal lehet fenntartani, feléleszteni.

Hiány-jel

Az egyén és a közösség emlékezetében is csak az marad meg, ami a jelen vonatkoztatási keretein belül múltként rekonstruálható”. (Maurice Halbwachs)

De hogyan rekonstruálható az, ami sosem volt? ...

eszközök

Koncepció

Elv
A hiány építészeti kifejezése lehet a bontás, akár részleges bontás is. Am egy ilyen talált-ottfelejtett tárgy esetében, mint a Kazánház, az üresség őszinte megmutatása az eszközünk.

Ami a zenében a csend (Paul Simon), az a térben az üresség. A lesüllyesztett, színpadias helyzetben lévő talált tárgy – érinthetetlen ürességet, megfoghatatlan, provokáló távolságtartást szimbolizál.

Az ürességhez, csendhez a fájdalmat az éles, már-már bántó megvilágítás, a fénycsapdák teszik hozzá. A személyes és kollektív emlékezés közötti ellentmondásra a megközelíthetetlen de látható helyzetbe hozott névsor felel – a térszín alatti belső, befelé forduló falakon feliratozva.

Lemenni nem lehet, mert a hiány megfoghatatlan, a fájdalom érinthetetlen. A szemlélőben ez akkora feszültséget kelt, hogy ösztönösen tör föl a kérdés: miért?

Válasz nincs, csak a csend...

Lehetőség

Az üresség a hiányon túl a meg nem élt lehetőségeket is szimbolizálja. Ez az üresség felhasználható ihletadóként, akár évenként cserélődő a témához kapcsolódó művészi reakciók bemutatásához. Ez a hagyományteremtő akció az emlékezet kulturált fenntartását is elősegíti, az egyetem részéről pedig egyfajta kulturális mecenatúra, amellyel hozzájárul a diákság izlésformálásához. (Lásd: Serpentine galéria megfogalmazása vagy az augsburgi Moritz Kirche épületében évről évre cserélődő kortárs művészeti alkotás)

Az ilyen magasabb aktivitási szintet igénylő események közel hozzák a meg nem élt emlékeket, az ismeretleneket ma egyetemi polgáraihoz.

Jan Assman szerint a kulturális emlékezetben a múlt szimbólumokká formálódik, de csak a jelenben fontos dolgok öröklődnek át. A társadalom, az egyetem társadalma is a jelenben fontos emlékeket őrzi meg.

Hogyan emlékezhetünk azokra, akikről nem tudunk semmit?

A hiányukat sem ismerjük, őket, magukat sem, nagy üresség van körülöttük, ami kérdésektől visszhangzik, feleletek helyett pedig csak a csend van.

Hely és Helyénvalóság

A Trefort kert helyén valaha botanikus kert állott, ami a későbbi Fűvész kertbe költözött az egyetem első bővítésével. Az egyetemi kampusz látszólag koncepció nélkül, additív módon alakult. A lehetséges téri hangulýok mind elépítettek, mint például a Gólyavár helye. A mai térfelhasználó, udvarfelhasználó sem következtet. Az épületek egymásmellettegéből az épületek között nem keletkeznek közterek, csak köztes terek, anti-terek.

Egyetlen esély lenne használható közterület kialakítására, a Trefort szobor melletti területen, ha Trefort nem egy betongolyókkal körülvevett bozót közepén állna, és a használaton kívüli épület nem szánalmat, hanem kíváncsiságot keltene.

A kialakult térendszert és térfelhasználó céltalanságot, identitáshiányt sugall.

A Kazánház a Puskin utca 5-7. számú tömbhöz nőve ebben a rendszerben egy otfelejtett tárgy, távlatban bontandó, ami lehet 20 év is akár.

Használaton kívüli, társadalmon kívüli, ott áll, de nem veszünk tudomást róla. Az emberek, akikre emlékezünk, ők is itt voltak, mégsem vettünk eddig tudomást róluk.

Ily módon helyénvalónak érezzük a számkivetett épület által megfogalmazni az emlékhelyet.

A hiányukat sem ismerjük, őket, magukat sem, nagy üresség van körülöttük, ami kérdésektől visszhangzik, feleletek helyett pedig csak a csend van.

Tervünk erről a fájdalmas ürességről és a visszhangzó csendről mesél.

felület

Kialakítás

A kazánház jelenleg használaton kívüli, távlati tervekben bontandónak jelölt. Kazánt, berendezéseket nem tartalmaz. Szerkezete monolit vasbeton pillér-gerendaváz, a homlokzati falak nem teherhordóak.

Az átalakítás során a csatlakozó vezetékcsonkok, az épület kopoltűveg-homlokzata és a lépcső is elbontásra kerül. A megmaradó téglaburkolatos homlokzati sávok, a deszkával szaluzott épületszerkezet, valamint a meglévő korlát-mellvédfal egységes fehér, félfényű festést kap. A padlóburkolat hófehér műgyanta.

A névsor elhelyezését a támfalak belső oldalán tervezzük. A betűk friss habarcsba préselt negatív betűsablonokból állnak össze nevékké, az alkalmazott betűtípus Helvetica Neue LT Pro.

A belső térben, a vasbeton gerendák által takart magasságban kerülnek beépítésre a nagy teljesítményű reflektorok, amelyek a tükröződő padlóburkolatot világítják meg.

And in the naked light I saw
Ten thousand people, maybe more.
People talking without speaking,
People hearing without listening
People writing songs, that voices never share
And no one dare.
Disturb The Sound Of Silence

(Paul Simon)

